

MØTEINNKALLING

Utval: Kontrollutvalet i Lærdal kommune
Møtedato: 19.4.2022 kl. 09:30
Møtestad: Rådhuset – formannskapssalen

SAKLISTE

6/2022 Godkjenning av møtebok
7/2022 Skriv og meldingar – saker til oppfølging
8/2022 Kontrollutvalet si fråsegn til årsrapport og årsrekneskap for 2021
9/2022 Prosjektplan for forvaltningsrevisjonsprosjekt

Eventuelle forfall meldast til kontrollutvalssekretariatet v/Richard Nesheim, tlf: 95 26 13 18 eller e-post richard.nesheim@pwc.com.
Varamedlemar møter etter nærare avtale.

Lærdal, 11.4.2022

Njål Kaardal Golf
Leiar (sign)

Richard Nesheim
Sekretariat

Kopi:
Ordførar
Rådmann
Oppdragsansvarlig revisor

Kontrollutvalet i Lærdal kommune

Sak 6/2022 Godkjenning av møtebok

Sakshandsamar Richard Nesheim	Møtedato 19.4.2022	Sak nr 6/2022
---	------------------------------	-------------------------

KONTROLLUTVALSSEKRETARIATET SI INNSTILLING:

Møteboka frå møtet 28.2.2022 vert godkjent.

VEDLEGG

Nr.	Dok. Dato	Avsendar/Mottakar	Tittel
1	28.2.2022		Møtebok frå møtet 28.2.2022

Sak 6
VEOLEH 1

Kontrollutvalet i Lærdal kommune

Møtebok

Møtedato: 28.02.2022

Møtetid: 09.00 – 12.20

Møtestad: Rådhuset – formannskapssalen

Saksnr.: 1/22 – 5/22

Følgjande medlemmer møtte	Parti
Njål Kaardal Golf	Sp
Britt Bruflot Gram	Sp
Jens Rikheim	SV
Guri Olsen	H
Egil Natvik Vestrheim	AP

Forfall meldt frå følgjande medl.	Parti	Følgjande varamedlem møtte	Parti

Ugilde	Sak	Følgjande varamedlem møtte

Møteleiar:	Njål Kaardal Golf
Frå sekretariatet møtte:	Richard Nesheim
Frå kommunen møtte:	Rådmann Gunn Lerøy, deltok under handsaminga av sak 2, Ordførar Audun Mo deltok under handsaminga av sak 2 Alf Magne Hjellum deltok under del av sak 2 Monika Lysne deltok under del av sak 2
Frå revisjonen møtte:	
Utdelt i møte:	

Underskrifter:

Sakliste

Sak nr.	Sakstittel	Gradering:	Ope/unnateke off.
1/2022	Godkjenning av møtebok		O
2/2022	Skriv og meldingar – saker til oppfølging		O
3/2022	Orientering om budsjett for kontrollutvalet for 2022		O
4/2022	Årsmelding for kontrollutvalet for 2021		O
5/2022	Oppfølging i høve til plan for forvaltningsrevisjon		O

Møtebok Kontrollutvalet i Lærdal kommune

Sak 1/2022 Godkjenning av møtebok

Sakshandsamar	Møtedato	Saknr
Richard Nesheim	28.2.2022	1/2022

Framlegg til vedtak:

Møteboka frå møtet 6.12.2021 vert godkjent.

28.02.22 KONTROLLUTVALET

KON-1/22 VEDTAK:

Møteboka frå møtet 6.12.2021 vert godkjent.

Samrøystes

Møtebok Kontrollutvalet i Lærdal kommune

Sak 2/2022 Skriv og meldingar – orienteringssaker

Sakshandsamar Richard Nesheim	Møtedato 28.02.2022	Saknr 2/2022
---	-------------------------------	------------------------

Refererte skriv og meldingar:

Skriv til orientering for kontrollutvalet

Nr.	Dok. Dato	Avsendar	Tittel
1	16.12.21	Lærdal kommune	Sakspapir og vedtak i sak 80/21 i kommunestyret: Forvaltningsrevisjonsrapport om arbeidsmiljø i oppvekstsektoren.
2		Sogndal og Lærdal barnevern	Tilstandsrapport for Aurland og Lærdal Barnevern (rapport handsama i kommunestyret 16.12.2021)
3	10.2.21	Lærdal kommune	Sakspapir og vedtak i sak 7/22 i kommunestyret: Organisering av økonomifunksjonen i Lærdal kommune
4	7.12.21	Lærdal kommune	Sjukefråvær i Lærdal kommune per 9.12.21

Framlegg til vedtak:

Skriv og meldingar, samt orienteringssaker i møtet vert tekne til vitande. Nærare oppfølging av enkeltsaker må drøftast i møtet.

28.2.2022 KONTROLLUTVALET

Drøftingssaker:

1. Kontrollutvalet drøfta kva saker ein ynskjer orientering om frå administrasjonen på komande møte

Orienteringar i møtet:

Til møtet hadde kontrollutvalet bedt om å få ei nærare orientering frå administrasjonen om følgjande saker:

1. Status i høve til avbøtande tiltak for mineraluttaket i Muggeteigen.

Monika Lysne orienterte om saka. Per i dag er ikkje mineraluttaka i Muggeteigen og på Mo i samsvar med reguleringsplanen. Det manglar sikring og i Muggeteigen manglar det støyskjerming. Kommunen har prøvd å få i stand dialog med tiltakshavar, men dette har synt seg vanskeleg. Kommunen vil følgje dette opp vidare og prøve å få til ein dialog slik at tilhøva blir retta. Dersom ein ikkje får til ei løysing gjennom dialog vil ein i siste instans måtte gje stopppordre for vidare drift inntil drifta er i samsvar med reguleringsplanen.

2. Status kring renovasjonsgebyr for såkalla «herrelaust avfall»

Alf Magne Hjellum orienterte om saka. Bakgrunnen for spørsmålet er at det i forvaltningsrevisjonsrapporten av SIMAS kom fram opplysningar om at ein i Lærdal tok med kommunale kostnader til sokalla herrelaust avfall i sjølvkostberekninga. Det viser seg at dette ikkje stemmer og at dette vart opplyst til forvaltningsrevisjonen ved ein feil. I Lærdal har ein aldri teke med kostnaden knytt til innsamling av herrelaust avfall i sjølvkostrekneskapen som er grunnlag for det kommunale påslaget. SIMAS står for innsamling og handtering av slam og renovasjon, men kommunen nyttar noko ressursar. Dette er administrative ressursar som går med til oppfølging av spørsmål kring slam og renovasjon. Dette gjeld m.a. sakshandsaming i systemet Komtek, som er grunnlaget som SIMAS nyttar for å kunne sende ut sine gebyr. Lærdal kommune har nytta selskapet Momentum til å sjå gjennom og kvalitetssikre kommunen sitt sjølvkostrekneskap knytt til renovasjon og slam. For renovasjon er det for 2022 eit gebyrgrunnlag på om lag 69.000 som ein kan ta inn. For slamtømming er det om lag 86.000 som ein kan fordela på dei som har slamtankar. Ein har ikkje teke inn noko kommunalt påslag for slam eller renovasjon i 2020 og 2021.

3. Orientering om korleis samarbeidet med dei tillitsvalte er organisert i oppvekstsektoren.

Kommunedirektøren orienterte om korleis samarbeidet er organisert. Ein har ei ordning der dei som er einingsleiarar har sine lokale plasstillitsvalde. Dette gjeld t.d. på Lærdalsøyri Skule, Lærdalsøyri barnehage og Borgund Oppvekstsenter. Ein har forsterka ordning på Lærdalsøyri (2 lærarar delar på funksjonen). Administrasjonen har fått tilbakemelding om at ordninga fungerer godt. Det er valt nytt verneombod som er med på møta. Kommunedirektør har møte om lag 1 gang i månaden med hovudtillitsvalde.

Kommunedirektøren orienterte kort om førebels rekneskapen for 2021. Så langt ser ein ut til å få eit svært godt resultat. Kommunedirektøren presiserte at det ikkje var reviderte tal, men det ligg an til eit netto driftsresultat på 28 mill. kr. Etter avsetning til disposisjonsfond vil dette truleg vere på 45 mill. kr. Det gode resultatet skuldast fleire forhold. Høgare inntekter frå sal av konsesjonskraft. Inntektsføring av eigeidomsskatt etter avgjerd i Høgsterett. Gode inntekter på skatt og rammetilskot og sist men ikkje minst mindreforbruk på fleire einingar. På den andre sida har kommunen og fått høgare kostnader til straum.

Sekretæren orientere kort om status i høve til revisjonen av årsrekneskapen. Revisor Rune Mydland har gitt tilbakemelding om at revisjonen av talgrunnlaget i rekneskapen truleg vil vere ferdig i løpet av 4. mars. Gjennomgangen av årsmeldinga vil avhenge av kor tid denne er klar.

KON-2/22 VEDTAK:

Skriv og meldingar, samt orienteringssaker i møtet vert tekne til vitande.

Til neste møte ønskjer kontrollutvalet orientering om følgjande saker:

- Ei kort orientering om kva ein jobbar med i følge oppfølging av arbeidsmiljø i oppvekstsektoren
- Status på investeringsprosjekta i kommunen (framdrift og i høve til budsjett)
- Status på tilsynskapasitet på byggesaksområdet
- Status på avbøtande tiltak for mineraluttaket i Muggeteigen
- Ei generell orientering om bu- og miljøtenesta – kva tenester som blir levert og korleis tenesta er organisert

Samrøystes

Møtebok Kontrollutvalet i Lærdal kommune

Sak 3/2022 Orientering om budsjett for kontrollutvalet for 2022

Sakshandsamar	Møtedato	Saknr
Richard Nesheim	28.02.2022	3/2022

Framlegg frå sekretariatet:

Kontrollutvalet tek budsjettet for kontroll- og tilsynsarbeidet til vitande.

28.2.2022 KONTROLLUTVALET

KON- 3/22 VEDTAK:

Kontrollutvalet tek budsjettet for kontroll- og tilsynsarbeidet til vitande.

Samrøystes

Møtebok Kontrollutvalet i Lærdal kommune

Sak 4/2022 Årsmelding for kontrollutvalet for 2021

Sakshandsamar	Møtedato	Saknr
Richard Nesheim	28.02.2022	4/2022

Framlegg frå sekretariatet:

- Kontrollutvalet vedtek vedlagde årsmelding for 2021, med eventuelle korrigeringar som kjem til i møtet.
- Årsmeldinga vert sendt til kommunestyret til orientering

28.2.2022 KONTROLLUTVALET

Det vart kommentert og retta nokre mindre skrivefeil.

KON- 4/22 VEDTAK:

- Kontrollutvalet vedtek vedlagde årsmelding for 2021, med eventuelle korrigeringar som kjem til i møtet.
- Årsmeldinga vert sendt til kommunestyret til orientering

Samrøystes

Møtebok Kontrollutvalet i Lærdal kommune

Sak 5/2022 Oppfølging i høve til plan for forvaltningsrevisjon

Sakshandsamar	Møtedato	Saknr
Richard Nesheim	28.02.2022	5/2022

Framlegg frå sekretariatet:

Saka vert lagt fram utan tilråding, til drøfting og avgjerd i kontrollutvalet. Kontrollutvalet må vurdere om ein vil setje i gang bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjekt basert på prosjekt som er prioritert som nummer 2 i plan for forvaltningsrevisjon, eller om kontrollutvalet vil gjere endringar i prioriteringa i samsvar med fullmakt frå kommunestyret.

28.2.2022 KONTROLLUTVALET

KON- 5/22 VEDTAK:

Kontrollutvalet vil til neste møte be om ein prosjektplan for prosjektet som er prioritert som nr 2 i plan for forvaltningsrevisjon. Dette er eit prosjekt som skal sjå nærare på mellom anna ressursbruk og bruk av spesialundervisning i oppvekstsektoren.

Samrøystes

Møtet slutt

Kontrollutvalet i Lærdal kommune

Sak 7/2022 Skriv og meldingar - orienteringssaker

Sakshandsamar Richard Nesheim	Møtedato 19.4.2022	Sak nr 7/2022
---	------------------------------	-------------------------

KONTROLLUTVALSSEKRETARIATET SI INNSTILLING:

Skriv og meldingar, samt orienteringssaker i møtet vert tekne til vitande. Nærare oppfølging av enkeltsaker må drøftast i møtet.

VEDLEGG

Skriv til orientering for kontrollutvalet

Nr.	Dok. dato	Avsendar	Tittel
1	16.2.22	NKRF	Høringsbrev om forslag til rettleiar om kontrollutvalet sitt ansvar for å følgje opp revisjonen
2		NKRF	Forslag til rettleiar om kontrollutvalet sitt ansvar for å følgje opp revisjonen

Drøftingssaker:

1. Kontrollutvalet bør drøfte kva saker ein ynskjer orientering om frå administrasjonen på komande møter i 2022

Orienteringar i møtet:

Kontrollutvalet har bedt om orientering om frå administrasjonen om følgjande saker:

1. Ei kort orientering om kva ein jobbar med i følgje oppfølging av arbeidsmiljø i oppvekstsektoren. Møtet vil bli lukka under denne orienteringa med heimel i forvaltningslova § 13.
2. Status på investeringsprosjekta i kommunen (framdrift og i høve til budsjett)
3. Status på tilsynskapasitet på byggesaksområdet
4. Status på avbøtande tiltak for mineraluttaket i Muggeteigen
5. Ei generell orientering om bu- og miljøtenesta – kva tenester som blir levert og korleis tenesta er organisert

NKRFs bedriftsmedlemmer, fagkomiteer og lokalforeninger
Revisorforeningen
Forum for Kontroll og Tilsyn
KS
Samfunnsbedriftene

Oslo, 16. februar 2022

Forslag til veileder for kontrollutvalgets påseansvar - høring

En arbeidsgruppe har på oppdrag fra styret i NKRF utarbeidet forslag til veileder for kontrollutvalgets påseansvar. Arbeidsgruppa har bestått av

Leder Pål Ringnes, leder av kontrollutvalgskomiteen
Medlem Paul Ivar Stenstuen, medlem av kontrollutvalgskomiteen
Medlem Unn Helen Aarvold, leder av revisjons- og regnskapskomiteen
Medlem Kirsti Torbjørnson, medlem av forvaltningsrevisjons- og
 eierskapskontrollkomiteen

Sekretær Rune Tokle, NKRFs administrasjon

Arbeidet ble satt i gang, blant annet som følge av ny kommunelov. Veilederen tar for seg kontrollutvalgets helhetlige påseansvar, og har tatt utgangspunkt i lov, forskrift og eksisterende dokumenter og praksis på området.

Styret har gått gjennom forslaget til veileder, og vedtatt å sende den på høring til NKRFs medlemmer med flere. Endelig behandling og fastsettelse av veileder vil bli foretatt etter en gjennomgang av alle høringssvar.

Vi oppfordrer til å sende inn høringssvar. Vi ber spesielt om innspill til årshjul og eventuell momentliste. Dokumentets layout er ikke ferdigstilt, men vil bli det i endelig fastsatt utgave.

Vi gjør oppmerksom på at innsendte høringssvar vil bli publisert på NKRFs hjemmeside.

Høringsfristen er 2. mai 2022.

Høringssvar sendes post@nkrf.no.

Vennlig hilsen
NKRF

Per Olav Nilsen /s/
styreleder

Rune Tokle /s/
daglig leder

vedlegg

KONTROLLUTVALGETS PÅSEANSVAR

1

2 Innhold

3	1	Innledning.....	3
4	2	Den gode – og avgjørende - dialogen.....	3
5	3	Det rettslige grunnlaget.....	4
6	4	Kontrollutvalgets overordnede tilnærming.....	5
7	4.1	Kravene til revisjonsarbeidet.....	5
8	4.2	Kvalitetskontrollsystemer.....	5
9	4.3	Instrukser og avtaler.....	6
10	4.4	Uavhengighet.....	6
11	4.5	Ressurser til kontrollutvalget.....	6
12	5	Regnskapene blir revidert.....	7
13	5.1	Betryggende regnskapsrevisjon.....	7
14	5.2	God kommunal revisjonsskikk.....	8
15	6	Kontroll med den økonomiske forvaltningen.....	8
16	6.1	Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen.....	9
17	6.2	Forenklet etterlevelseskontroll med vesentlige budsjettavvik.....	9
18	7	Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll blir utført.....	10
19	7.1	Betryggende forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.....	10
20	7.2	God kommunal revisjonsskikk.....	10
21	8	Oppfølging av kommunestyrets vedtak.....	11
22	9	Sluttkommentar.....	11

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

1 Innledning

Kontrollutvalgets ansvar og myndighet er regulert av kommuneloven og kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften. En oppgave er påseansvaret. Det innebærer at kontrollutvalget skal se til at ulike oppgaver blir gjort, blant annet i henhold til lov og forskrift og eventuelle avtaler med revisor. Det enkelte kontrollutvalg har imidlertid frihet til å gjøre egne vurderinger av hvordan påseansvaret skal utøves i praksis – og hvordan man håndterer situasjoner der kontrollutvalget mener oppgaver etter lov og avtale ikke blir gjort.

Dette dokumentet gir råd og veiledning om hvordan påseansvaret kan utøves innenfor lovens rammer. Målet er ikke å gi endelige svar med to streker under, men heller bidra til kunnskap og refleksjon i kontrollutvalgene slik at de finner sin måte å oppfylle kravene og intensjonene i lov og forskrift.

I det følgende er betegnelsen kommune brukt på både kommune og fylkeskommune. Det samme gjelder for henholdsvis kommunal og fylkeskommunal. Når kontrollutvalget omtales nedenfor, vil dette også i praksis omfatte kontrollutvalgets sekretariat. Kontrollutvalget og kontrollutvalgets sekretariat er ett organ.

2 Den gode – og avgjørende – dialogen

Selv om kontrollutvalget utfører sine påseoppgaver i henhold til lov og forskrift, vil det ikke kunne gjøres på en tilfredsstillende måte hvis ikke dialogen med revisor er god.

Dialogen mellom kontrollutvalget og revisor er avgjørende for kontrollutvalgets påseansvar – og tillit er avgjørende for en god dialog.

I tillegg er det viktig at kontrollutvalget og revisor har en felles oppfatning av hvilke forutsetninger som må være til stede for utøvelsen av påseansvaret. En felles oppfatning vil gjøre påseansvaret mer effektivt og konstruktivt.

Lover og forskrifter gir noen holdepunkter om hvordan dialogen kan og skal være, og hva det skal informeres om.

Kommuneloven fastslår at kontrollutvalget har et påseansvar overfor revisor. Det kan også inngås skriftlige avtaler mellom revisor og kommune/kontrollutvalg, og revisor skriver et

KONTROLLUTVALGETS PÅSEANSVAR
NKRF – kontroll og revisjon i kommunene

86 engasjementsbrev som avklarer formålet med og innholdet i revisjonen og revisors plikter.
87 Avtaler mellom kontrollutvalget og revisor vil også kunne dreie seg om oppgaver som ikke
88 er lovpålagte. Prosessen med å lage slike avtaler gir en god mulighet til å avtale og avklare
89 blant annet forventninger til og innhold i dialogen mellom revisor og kontrollutvalg. Slike
90 avtaler kan være selskapsavtaler, vedtak, prosjektplaner, anbudsdokumenter m.m.
91
92 Dialog om det løpende revisjonsarbeidet er en viktig del av påseansvaret, og kontrollutvalget
93 og revisor bør avklare seg imellom hva man forventer av hverandre og hvordan denne
94 dialogen skal være i praksis.
95
96 I henhold til kommuneloven § 23-7 skal kontrollutvalget ha sekretariatsbistand som
97 tilfredsstillende utvalgets behov. Sekretariatet har en viktig rolle når det gjelder å sørge for
98 informasjonsflyt og at kontrollutvalget til rett tid har relevant informasjon. Også dette må skje
99 gjennom en dialog med revisor og kommunen.
100
101 Utgangspunktet kan være forskjellig fra kontrollutvalg til kontrollutvalg, og fra kommune til
102 kommune. Dette fordi det er ulike revisjonsordninger i kommunene, og det vil også være
103 forskjell på omfanget av egne avtaler med revisor. Samtidig slår kommuneloven fast at
104 kontrollutvalget har et påseansvar. Det kan imidlertid være ulike måter å utøve påseansvaret
105 på. Igjen kommer behovet for god dialog mellom kontrollutvalg og revisor opp. En felles
106 forståelse av hva påseansvaret innebærer legger til rette for en god utøvelse av dette ansvaret.
107
108 Et generelt råd er å sikre skriftlighet i orienteringer til kontrollutvalget. Dette sikrer
109 etterprøvnbarhet og bidrar til at kontrollutvalget på en god måte kan utføre sitt påseansvar.

110 3 Det rettslige grunnlaget

111
112 Utgangspunktet for kontrollutvalgets påseansvar er kommuneloven og kontrollutvalgs- og
113 revisjonsforskriften.

114
115 I kommuneloven § 23-2 kan man lese følgende:

116
117 Kontrollutvalget skal påse at

- 118 a) kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- 119 b) det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med
120 gjeldende bestemmelser og vedtak
- 121 c) det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og
122 av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
- 123 d) det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens
124 eierinteresser i selskapet mv. (eierskapskontroll)
- 125 e) vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av
126 revisjonsrapporter, blir fulgt opp

127
128 Vi ser her at loven berører regnskapsrevisjon, kontroll med den økonomiske forvaltningen,
129 forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. I tillegg sier bokstav e at kontrollutvalget skal påse
130 at vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av
131 revisjonsrapporter, blir fulgt opp.

132
133 Kontrollutvalgets påseansvar varierer altså mellom de ulike revisjonsoppgavene.

134
135 Kontrollutvalget skal påse at regnskapene blir revidert på en betryggende måte. Når det
136 gjelder forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, skal kontrollutvalget påse at dette blir utført.
137 Her har kontrollutvalget også bestillerrollen, og vil dermed følge opp at disse tjenestene
138 leveres som bestilt og avtalt. Kontrollutvalget er avhengig av en forsvarlig saksutredning fra
139 sekretariatets side for å kunne utøve påseansvaret på en tilfredsstillende måte.
140
141 Kontrollutvalgets oppgaver og påseansvar utdypes i kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften.
142 Kommunal- og distriktsdepartementet har fastsatt en veiledning i form av merknader til
143 forskriften. Disse gir en god pekepinn på kontrollutvalgets oppgaver og ansvar. I tillegg er
144 departementets veileder "Kontrollutvalgsboka. Om rolla og oppgåvene til kontrollutvalet"
145 oppdatert og foreligger nå i en 3. utgave.
146
147 Enkelte paragrafer i forskriften begrenser seg til å omhandle kontrollutvalgets rolle innen
148 regnskapsrevisjon, mens andre kun omhandler forvaltningsrevisjon. Det vil likevel være
149 mange elementer i kontrollutvalgets påseansvar som vil være felles for alle
150 revisjonsoppgavene, mens andre elementer kun vil gjelde for en revisjonsoppgave.
151

152 **4 Kontrollutvalgets overordnede tilnærming**

153 **4.1 Kravene til revisjonsarbeidet**

154 Kontrollutvalget må forsikre seg om at revisjonen utføres i henhold til lov og forskrift.

155
156 Revisors oppgaver skal utføres i samsvar med god kommunal revisjonsskikk, jf.
157 kommuneloven § 24-2 andre ledd. God kommunal revisjonsskikk er definert i internasjonale
158 standarder (ISA) og i nasjonale standarder fastsatt av NKRF (RSK 001, RSK 002 og RSK 301
159 og 302). Det er også utgitt veiledere. Kontrollutvalget må ha en viss kjennskap til de
160 grunnleggende kravene til revisjon av kommuner, herunder regelverk og god kommunal
161 revisjonsskikk. Standarder og veiledere er her sentrale informasjonskilder.

162
163 Videre må kontrollutvalget holde seg løpende orientert om hvordan revisor planlegger og
164 gjennomfører revisjonsarbeidet. Kontrollutvalget skal ikke instruere revisor i revisjonsfaglig
165 arbeid, men bør forsikre seg om at arbeidet planlegges og gjennomføres slik det skal. Dette
166 kan tilpasses ulike situasjoner, men kontrollutvalget bør få en redegjørelse av hvordan
167 revisjonen planlegges, rapporteres og dokumenteres.

168 169 **4.2 Kvalitetskontrollsystemer**

170 Sentral informasjon om revisjonsenhetens arbeid vil kontrollutvalget finne i revisjonsenhetens
171 kvalitetssystem. Arbeidet med påseansvaret bør gjerne starte der.
172 Slik informasjon vil vise om og hvordan revisor sikrer at revisjonsarbeidet utføres i samsvar
173 med gjeldende krav i lovverk og standarder.

174
175 Dokumentasjon av revisors arbeid har betydning både for kontrollutvalgets påseansvar
176 overfor revisor og for bransjebaserte kontrollordninger. Informasjon om hvordan revisors
177 arbeid dokumenteres kan for eksempel etterspørres som en del av informasjonen om
178 kvalitetskontrollsystemet.

179
180 Kontrollutvalget bør stille krav om at revisor er underlagt bransjebasert

181 kvalitetskontroll, og be om dokumentasjon av at kvalitetskontroll er gjennomført. Både
182 NKRF og Revisorforeningen utfører slik kvalitetskontroll av egne medlemmer.

183
184

185 4.3 Instruksjer og avtaler

186 Kontrollutvalget og revisor kan bli enige om avtaler og rutiner som regulerer samarbeidet og
187 arbeidsfordelingen dem imellom. Her reguleres gjerne forhold som ikke følger av lov,
188 forskrift og standarder. Slike avtaler/rutiner kan omfatte:

189
190
191
192
193
194
195
196

- krav til skriftlighet i rapportering/kommunikasjon
- kvalitet på tjenesteleveransen med resultatmål og frister
- revisors innspill til budsjett for revisjonsoppdraget for kommende år og hvilke tjenester som dekkes i henhold til engasjementsbrevet
- avklaring av tilleggstjenester
- forholdet til media og avtale om hvem som uttaler seg

197 Avtaler og rutiner kan bidra til en tydeligere avklaring av roller og hva kontrollutvalget kan
198 forvente fra revisor. Behovet for slike avklaringer må imidlertid sees i sammenheng med
199 selskapsavtaler og andre avtaler som allerede regulerer det enkelte oppdraget.

200
201
202
203
204
205
206

Som oppdragsgiver vil kontrollutvalget ha en interesse og et ansvar for å følge opp at avtalene overholdes. Oppfølgingen av revisors avtalemessige forpliktelser kan være overlappende med kontrollutvalgets påseansvar. Kontrollutvalget må likevel være bevisst på hva kontrollutvalget ensidig kan kreve i kraft av det lovpålagte påseansvaret, og hvilke krav og forventninger som eventuelt må bygge på avtale med revisor.

207 4.4 Uavhengighet

208 Kontrollutvalget skal påse at det foreligger skriftlige egenvurderinger fra oppdragsansvarlige
209 revisorer, og behandle disse. Kontrollutvalget bør også etterspørre en beskrivelse av hvordan
210 uavhengigheten ellers sikres.

211
212

212 4.5 Ressurser til kontrollutvalget

213 En forutsetning for å løse kontrollutvalgets ansvar, er at det tildeles tilstrekkelig ressurser.
214 Kommunestyret skal vedta et samlet budsjett for kontrollarbeidet i kommunen, herunder
215 utgifter til kontrollutvalget, sekretærbistand og revisjon.

216 Kontrollutvalget skal utarbeide et forslag til budsjett, der utgiftene må synliggjøres. Det er
217 viktig at budsjettet tar høyde for at det kan oppstå uventede situasjoner som kontrollutvalget
218 må følge opp.

219
220 Det er kun kommunestyret som kan endre budsjettforslaget fra kontrollutvalget.

221

222 **5 Regnskapene blir revidert**

223

224 **5.1 Betryggende regnskapsrevisjon**

225 Revisor skal avgi en revisjonsberetning til kommunestyret eller fylkestinget. Det skal sendes kopi
226 til kontrollutvalget, til formannskapet eller fylkesutvalget og til kommunedirektøren.

227

228 Revisjonsberetningen skal inneholde informasjon om

- a) årsregnskapet er avlagt i samsvar med lov og forskrift
- b) registreringen og dokumentasjonen av regnskapsopplysninger er i samsvar med lov og forskrift
- c) årsberetningen inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever
- d) opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet
- e) det er avdekket forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

233

234 Som en følge av dette har revisor en rekke oppgaver i forbindelse med regnskapsrevisjonen.

235 Revisor skal gi skriftlige meldinger i form av nummererte brev til kontrollutvalget, med kopi
236 til kommunedirektøren, om

- a) vesentlige feil som kan føre til at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon
- b) vesentlige mangler ved registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger
- c) vesentlige mangler ved den økonomiske internkontrollen
- d) manglende eller mangelfull redegjørelse i årsberetningen for vesentlige budsjettavvik
- e) enhver mislighet
- f) hvorfor han eller hun ikke har skrevet under på oppgaver som kommunen eller fylkeskommunen skal sende til offentlige myndigheter, og som revisor etter lov eller forskrift skal bekrefte
- g) hvorfor han eller hun sier fra seg revisjonsoppdraget.

243 Denne oversikten er, sammen med resultatet av den bransjebaserte kvalitetskontrollen, et godt
244 utgangspunkt for kontrollutvalget når påseansvaret skal utøves, og utvalget kan gjennom året
245 be om informasjon om status på disse områdene.

246

247 Det stilles formelle krav til regnskapsrevisors kvalifikasjoner. Kontrollutvalgs- og
248 revisjonsforskriften § 9 tredje ledd krever at oppdragsansvarlig regnskapsrevisor skal ha en
249 bachelor- eller mastergrad i regnskap og revisjon i samsvar med Finanstilsynets krav til
250 registrert og statsautorisert revisor gitt med hjemmel i revisorloven av 1999, og i tillegg ha tre
251 års praksis fra regnskapsrevisjon¹. En person som var oppdragsansvarlig revisor i en

¹ Den gjeldende kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften viser til revisorloven av 1999. En ny revisorlov trådte imidlertid i kraft 1. januar 2021 – med endrede kvalifikasjonskrav. Det pågår et arbeid med harmonisering av kommuneloven og den nye revisorloven. Dermed er det så langt kravene i revisorloven av 1999 som gjelder i kommunal revisjon.

252 kommune 1. juli 2004, kan likevel fortsette som oppdragsansvarlig i den samme kommunen,
253 selv om personen ikke oppfyller utdanningskravet ovenfor.

254
255 Kontrollutvalget må påse at oppdragsansvarlig regnskapsrevisor tilfredsstiller disse kravene.
256

257 **5.2 God kommunal revisjonsskikk**

258 Det vil normalt være nødvendig å utdype innholdet i regnskapsrevisjonen slik den er bestemt
259 gjennom lov og forskrift. For revisjon i kommuner vil slike utfyllende retningslinjer sammen
260 med lov, forskrift, revisjonsstandarder og praksis utgjøre god kommunal revisjonsskikk. Dette
261 innebærer at revisjonsarbeidet i tillegg til å skulle følge bestemmelsene i kommuneloven og
262 forskriften om kontrollutvalg og revisjon, også skal være i samsvar med internasjonale
263 standarder for revisjon – "International Standards on Auditing (ISA)" – samt de særlige
264 hensyn knyttet til revisjon i offentlig sektor, der det fremkommer av standardene.
265

266 Når det gjelder standarder innen regnskapsrevisjon, benyttes de internasjonale
267 revisjonsstandardene (ISAene). I tillegg er det fastsatt standard for forenklet
268 etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen (se kapittel 6) og standard for forenklet
269 etterlevelseskontroll med vesentlige budsjettavvik (se kapittel 5.3).
270

271 Det vil være revisors plikt å følge disse standardene, og den bransjebaserte kvalitetskontrollen
272 er et virkemiddel for å sikre at det gjøres.
273

274 **6 Kontroll med den økonomiske forvaltningen**

275
276 Kommuneloven § 14-1 første ledd slår fast at kommunene skal forvalte økonomien slik at den
277 økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Som et ledd i dette skal kommunestyret vedta
278 et eget økonomireglement for kommunen.
279

280 I tredje ledd står det at kommunene skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som
281 ikke innebærer vesentlig finansiell risiko. Kommunene skal ha et eget finansreglement som
282 skal inneholde bestemmelser som hindrer kommunen i å ta en vesentlig finansiell risiko i
283 finans- og gjeldsforvaltningen, og som sikrer at løpende betalingsforpliktelser kan innfris ved
284 forfall.
285

286 Kontrollutvalget har et overordnet ansvar for å påse at det føres kontroll med den økonomiske
287 forvaltningen. Dette er en oppgave på lik linje med utvalgets oppgaver knyttet til blant annet
288 regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalget bør gjøre seg en oppfatning av
289 hvordan denne oppgaven skal følges opp, utover det som gjøres i regnskapsrevisjonen og
290 forenklet etterlevelseskontroll.
291

292 Ved gjennomføring av regnskapsrevisjonen skal revisor se etter at den økonomiske kontrollen
293 er ordnet på en betryggende måte. Det vil være naturlig at revisor rapporterer om funn knyttet
294 til den økonomiske internkontrollen i den avtalte rapporteringen til kontrollutvalget.
295

296 Dessuten skal det gjøres en uavhengig vurdering av om finansreglementet legger opp til en
297 forvaltning i samsvar med loven. Kontrollutvalget bør bli orientert om denne vurderingen.
298

299 For øvrig bør kontrollutvalget være orientert om den økonomiske utviklingen i kommunen.

300

301

302 **6.1 Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen**

303 Minst en gang i året får kontrollutvalget seg forelagt rapportering eller uttalelse om forenklet
304 etterlevelseskontroll fra revisor. Lovbestemt frist er 30. juni. Bakgrunnen er en risiko- og
305 vesentlighetsvurdering som kontrollutvalget har fått seg forelagt tidligere, basert på et eget
306 dokument eller revisjonsstrategien. Gjennomføring av denne oppgaven er nærmere regulert i
307 RSK 301 *Standard for forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen*.

308

309 Ved behandling av risiko- og vesentlighetsvurderingen bør kontrollutvalget ha en dialog med
310 revisor. Følgende spørsmål kan blant annet være aktuelle å stille: Hvilke områder vurderer
311 revisor som mest aktuelle? Er det flere områder som bør kontrolleres. Er det aktuelt å
312 gjennomføre en forvaltningsrevisjon innen utvalgte deler av den økonomiske forvaltningen?
313 Det er revisor som bestemmer innholdet i etterlevelseskontrollen, men revisor bør være
314 lydhør for synspunkter fra kontrollutvalget.

315

316 Dersom kontrollutvalget ønsker at revisor undersøker andre områder enn det som er bestemt,
317 så kan dette bestilles. Dette forutsetter at kontrollutvalget har tilgjengelige ressurser. Dersom
318 det ikke foreligger ressurser, kan kontrollutvalget invitere kommunedirektøren for å redegjøre
319 nærmere om saken. En dialog med kommunedirektøren kan ofte medføre avklaringer for
320 kontrollutvalget og mulige forbedringer hos administrasjonen.

321

322 Ved behandling av uttalelsen om etterlevelseskontrollen, vil kontrollutvalget stå overfor to
323 alternativer. Uttalelse som ikke innebærer videre oppfølging fra kontrollutvalgets side eller
324 («modifisert») uttalelse som innebærer nummerert brev på grunn av konstaterte feil/svakheter.

325

326 Hvis kontrollen fører til et nummerert brev, kan kommunedirektøren bes om å redegjøre for
327 saken. Fokus vil da være hvilke forbedringer som er tenkt iverksatt.

328

329 For øvrig kan resultatet av en gjennomført etterlevelseskontroll medføre at kontrollutvalget
330 bestiller en forvaltningsrevisjon innen angjeldende område.

331

332 **6.2 Forenklet etterlevelseskontroll med vesentlige budsjettavvik**

333 Formålet med forenklet etterlevelseskontroll med vesentlige budsjettavvik, som er ny
334 oppgave etter kommuneloven, er innenfor en begrenset ressursramme, å bidra til tillit til at
335 årsberetningen gir dekkende opplysninger om budsjettavvik og dermed styrke årsberetningen
336 som verktøy for kommunestyrets styring og budsjettoppfølging. Kontrollen dekker både
337 drifts- og investeringsbudsjett.

338

339 Standarden RSK 302 *Forenklet etterlevelseskontroll med vesentlige budsjettavvik* beskriver
340 hvordan revisor skal planlegge og gjennomføre denne oppgaven.

341

342 Revisor skal i revisjonsberetningen uttale seg om det i årsberetningen er gitt dekkende
343 opplysninger om vesentlige budsjettavvik, og om det er avdekket forhold som gir grunn til å
344 tro at årsberetningen har en mangelfull redegjørelse om vesentlige budsjettavvik.

345

346 Et utgangspunkt for påseansvaret kan være å etterspørre hvordan revisor planlegger å
347 gjennomføre denne kontrollen. Når kontrollutvalget behandler uttalelse til årsregnskapet og
348 årsberetningen, bør revisor få anledning til å redegjøre for hvordan kontrollen ble

349 gjennomført. Dersom det i stor grad ikke foreligger tilstrekkelige budsjettpremisser, bør
350 kontrollutvalget kommentere dette i sin uttalelse.
351

352 **7 Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll blir utført**

353

354 **7.1 Betyggende forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll**

355 Kommuneloven § 23-2 sier at det skal utføres forvaltningsrevisjon av kommunens
356 virksomhet, og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Videre skal det føres kontroll med
357 forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskapet mv. (eierskapskontroll).
358

359 Loven slår også fast at kontrollutvalget skal utarbeide en plan for forvaltningsrevisjoner og
360 eierskapskontroller. Denne planen skal baseres på en vesentlighets- og risikovurdering, og
361 kontrollutvalgets forslag til plan skal vedtas av kommunestyret. Det framgår av
362 lovforarbeidene at det må utarbeides planer som sikrer at det regelmessig gjennomføres
363 forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll på de områdene hvor det er størst behov for det, og i
364 et omfang som er tilpasset kommunens størrelse, kompleksitet og risiko.
365

366 På grunnlag av vedtatt plan og fullmakt fra kommunestyret bestiller kontrollutvalget
367 forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller av revisor.
368

369 Kontrollutvalget skal påse at kommunen har planer for forvaltningsrevisjon og
370 eierskapskontroll, og at det regelmessig blir gjennomført forvaltningsrevisjon og
371 eierskapskontroll for kommunen.
372

373 En forutsetning for å løse kontrollutvalgets ansvar, er at det tildeles tilstrekkelig ressurser
374 Dersom rammene ikke gir tilstrekkelig rom, må kontrollutvalget gjøre kommunestyret
375 oppmerksom på dette og om konsekvensene av dette.
376

377 **7.2 God kommunal revisjonsskikk**

378 Gjennomføring av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll er nærmere regulert i henholdsvis
379 RSK 001 *Standard for forvaltningsrevisjon* og RSK 002 *Standard for eierskapskontroll*.
380

381 Standardene krever rapportering av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Selve
382 rapportene skal vise at arbeidet er gjennomført i samsvar med god kommunal revisjonsskikk,
383 og innholdspunktene og informasjonen i rapportene vil derfor være den viktigste
384 informasjonen for å ivareta påsefunksjonen knyttet til forvaltningsrevisjon og
385 eierskapskontroll.
386

387 Etterlevelse av kravene i standardene skal kvalitetssikres av revisjonsenheten.
388 Kvalitetssikringen skal dokumenteres, og dette blir kontrollert i forbindelse med den
389 bransjebaserte kvalitetskontrollen. Kontrollutvalget bør innhente informasjon om hvordan
390 revisjonsenheten ivaretar disse kravene, jf. pkt. 4.2.
391

392 I praksis vil kontrollutvalget utøve sitt påseansvar i forbindelse med den enkelte
393 forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll.
394

395 Kontrollutvalget har gjennom sin behandling av planer og rapporter et grunnlag for å vurdere
396 kvaliteten på forvaltningsrevisjonen.

397

398

399 **Bestillerrollen**

400 I begge standardene reguleres bestillingsdialogen og samspillet mellom kontrollutvalget og
401 revisor.

402

403 Kontrollutvalget og revisjonen kan avtale informasjon om utførelsen av arbeidet, utover det
404 som ligger i påseplikten. Aktuell informasjon kan være

405

- 406 • revisors vurdering av om kontrollutvalgets ønske lar seg gjennomføre før bestilling
- 407 • prosjektplaner der det er redegjort for problemstilling(er), kriterier og metodebruk
- 408 • spørsmål om avgrensinger og utvelgelse av undersøkelsesobjekt
- 409 • forventet ressursbruk og leveransetidspunkt
- 410 • rapportering underveis om status i arbeidet

411

412 Det kan også være hensiktsmessig å avtale jevnlige evalueringer av arbeidet med
413 forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, for eksempel midtveis i valgperioden. Slike
414 evalueringer kan være nyttige for å oppnå best mulig kvalitet, forventningsavklaringer og
415 tilfredshet med leveransene. Evalueringer kan initieres og gjennomføres både av
416 kontrollutvalg, sekretariat og revisor selv. Aktuelle tema for evalueringen kan være
417 kontrollutvalgets nytte av rapportene, samt omfang, grundighet og dialog underveis.

418

419 Kontrollutvalget bør også vurdere forvaltningsrevisjonsrapportenes og
420 eierskapskontrollrapportenes tilgjengelighet med hensyn til språk og lesbarhet.

421

422 **8 Oppfølging av kommunestyrets vedtak**

423 Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets vedtak om regnskapsrevisjoner,
424 forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller blir fulgt opp og skal rapportere til
425 kommunestyret om vedtaket er fulgt opp.

426

427 Oppfølging fra kontrollutvalget forutsetter at vedtaket krever eller åpner for etterfølgende
428 aktivitet fra administrasjonen. Det bør kreves tilbakereportering fra administrasjonen, og i
429 noen tilfeller kan det være behov for oppfølgingsundersøkelser.

430

431 Etter at kontrollutvalget har fulgt opp kommunestyrets vedtak, må det vurderes om det er
432 aktuelt med særskilt tilbakemelding til kommunestyret eller om tilbakereportering kan gis i
433 årsrapport eller årsmelding.

434

435 **9 Sluttkommentar**

436 Anbefalingene/punktene over angir hvordan NKRF mener dialogen mellom revisor og
437 kontrollutvalget bør og kan være innrettet når det gjelder kontrollutvalgets påseansvar.

438

439 Det er imidlertid det enkelte kontrollutvalg selv som må finne en hensiktsmessig måte å utøve
440 påseansvaret på – så lenge det er i tråd med lov og forskrift.

Kontrollutvalet i Lærdal kommune

Sak 9/2022 Prosjektplan for forvaltningsrevisjonsprosjekt knytt til oppvekstsektoren

Sakshandsamar Richard Nesheim	Møtedato 19.04.2022	Sak nr 9/2022
---	-------------------------------	-------------------------

KONTROLLUTVALSSEKRETARIATET SI INNSTILLING:

Kontrollutvalet går gjennom utkast til prosjektplan i møtet og godkjenner denne, med eventuelle endringer.

Kontrollutvalet må vurdere å utsette gjennomføring av prosjektet til seinare sidan det har vore høg belastning på oppvekstsektoren med forvaltningsrevisjon det siste året og høg belastning over tid som følge av pandemien. Kontrollutvalet må difor vurdere om ein skal vente med igangsetting av dette prosjektet.

VEDLEGG:

Nr.	Dok. dato	Avsendar	Tittel
1	April 2022	KPMG	Prosjektplan – oppvekst

BAKGRUNN

Det vert vist til plan for forvaltningsrevisjon, samt til kontrollutvalet sitt vedtak i sak 5/2022:

«Kontrollutvalet vil til neste møte be om ein prosjektplan for prosjektet som er prioritert som nr 2 i plan for forvaltningsrevisjon. Dette er eit prosjekt som skal sjå nærare på mellom anna ressursbruk og bruk av spesialundervisning i oppvekstsektoren.»

Som vedlegg nr 1 følgjer framlegg til prosjektplan frå revisor. I møtet vert det lagt opp til at kontrollutvalet går gjennom planen og kjem med eventuelle innspel til endringar i planen.

Forvaltningsrevisor deltek under handsaminga av saka for å kunne svare på spørsmål og/eller innspel til endringar.

Etter førre møte i kontrollutvalet har sekretariatet fått tilbakemelding frå kommunedirektøren der ho vil be kontrollutvalet om å utsette gjennomføringa av dette prosjektet som følge av at det er stort trykk på oppvekstsektoren no, mellom anna med oppfølging av den førre forvaltningsrevisjonsrapporten knytt til arbeidsmiljø. Kommunedirektøren vil ta del i møtet og kjem med nærare grunngjeving for sitt innspel til kontrollutvalet.

Prosjektplan

Oppvekst
Lærdal kommune

April 2022

www.kpmg.no

Innhold

1. Innleiing	3
1.1 Bakgrunn	3
1.2 Forslag til tilnærming	3
2. Føremål, problemstillingar og revisjonskriterier	5
2.1 Føremål	5
2.2 Problemstillingar	5
2.3 Revisjonskriterier	5
3. Tilnærming	7
3.1 Metode	7
3.2 Aktivitets- og framdriftsplan	8
4. Prosjektteam og honorar	9
4.1 Prosjektteam	9
4.2 Honorar	9

1. Innleiing

1.1 Bakgrunn

Kontrollutvalet har i vedtak 5/22 bedd om ein prosjektplan på området oppvekst – ressursbruk – bruk av spesialundervisning: *Kontrollutvalet vil til neste møte be om ein prosjektplan for prosjektet som er prioritert som nr 2 i plan for forvaltningsrevisjon. Dette er eit prosjekt som skal sjå nærmare på mellom anna ressursbruk og bruk av spesialundervisning i oppvekstsektoren.*

Prosjektet er nærmare omtala i risiko- og vesentlegheitsvurderinga: *Oppvekstsektoren er ein stor og viktig sektor, der det naturlegvis kan ha store konsekvensar dersom det førekjem manglar eller avvik ved tenestetilbodet.*

Når det gjeld grunnskulen viser statistikken at kommunen kjem ut noko under landsgjennomsnittet når ein ser på oppnådde resultat. Elevane på meistringsnivå 3-5 i lesing ligg på 73,3%, mot 75% for landsgjennomsnittet utanom Oslo. Oppnådde grunnskulepoeng i snitt er 40, mot landsgjennomsnitt på 41,7.

Samtidig er kostnadane høge. Driftsutgiftene per innbyggjar i alder 6-15 år er kr 166 191, mot kr 139 840 for snittet i Kostragruppe 2.

Eit tema som har blitt trekt fram gjennom arbeidet med risiko og vesentlegheitsanalysen er spørsmålet om kommunen brukar for mykje ressursar på spesialundervisning og også om dei timane ein nyttar på spesialundervisning blir nytta på feil årstrinn. Vi ser at det er mindre spesialundervisning i småskulen og betydeleg meir på mellomsteget. Årstimar til spesialundervisning ligg på 185,8, mot 148,7 for Kostragruppe 02.

Problem med skulemiljø/mobbing har det vore mykje fokus på dei seinare åra. Ut frå opplysningane i kommunebarometeret ligg trivselen til elevane i Lærdal over landsgjennomsnittet

Dei mest aktuelle områda å sjå på innan sektoren er desse:

- *Er det spesielle årsaker som gjer at Lærdal kommune ligg høgt på bruken av spesialundervisning? Er resultata i skulen tilfredsstillande i høve til ressursinnsatsen i høve til andre kommunar.*
- *Ressursbruken i skulen generelt – kvifor ligg kommunen så høgt i kostnadsnivå samanlikna med samanliknbare kommunar?*
- *Får elevane ved skulane eit tilfredsstillande skuletilbod i tråd med gjeldande regelverk? Er det eit likeverdig tenestetilbod ved dei to skulane i kommunen?*
- *Har ein god nok tverrfagleg innsats mellom skulane, skulehelsetenesta og barnevernet for å forebygge at elevar får problem med gjennomføring av skulegangen*

1.2 Forslag til tilnærming

Med bakgrunn i informasjonen om temaet som ligg føre i risiko- og vesentlegheitsvurderinga og vedtaket i kontrollutvalet i Lærdal kommune foreslår vi å gjennomføre ein forvaltningsrevisjon som kartlegg fylgjande tema:

- Årsarkar til bruk av spesialundervisning
- Ressursbruk i skulen
- Skuletilbod i tråd med gjeldande regelverk

- Tverrfagleg innsats mellom skular, skulehelsetenesta og barnevernet for å forebygge at elevar får problem med gjennomføring av skulegang

Temaet skuletilbod i tråd med gjeldande regelverk er vidt. Det er ikkje mogleg å vurdere skuletilbodet opp mot heile regelverket, og det er difor behov for å avgrense dette til delar av regelverket. Som det kjem fram av risiko- og vesentlegheitsvurderinga blir det stilt spørsmål om kommunen brukar for mykje ressursar på spesialundervisning. Det er eit nært høve mellom spesialundervisning og tilpassa opplæring. Tilpassa opplæring er tilrettelegging som skulen gjer for å sikre at alle elevar får eit best mogleg utbytte av den ordinære opplæringa. God tilpassa opplæring kan redusere behovet for spesialundervisning hos elevane. Vi foreslår derfor at vi i denne forvaltningsrevisjonen fokuserer på tilpassa opplæring under temaet skuletilbod i tråd med gjeldande regelverk.

2. Føremål, problemstillinger og revisjonskriterier

2.1 Føremål

Føremålet med forvaltningsrevisjonen er å undersøke Lærdal kommune sin bruk av spesialundervisning, ressursbruk i grunnskulen, tilpassa opplæring og tverrfagleg innsats knytt til forebygging av problem med gjennomføring av skulegang.

Undersøkinga vil avgrensast til grunnskulane i kommunen, samt skulane sitt samarbeid med skulehelsetenesta og barnevernet knytt til forebygging av problem med gjennomføring av skulegang.

Undersøkinga vil vere forbetningsorientert, og vil ha som føremål å gi tilrådingar om tiltak dersom det avdekkjast avvik eller moglege forbetningsområde.

2.2 Problemstillinger

På bakgrunn av føremålet blir følgjande problemstillinger foreslått:

1. Kva er årsakane til at Lærdal kommune ligg høgt på bruken av spesialundervisning?
2. Kva er årsakane til at Lærdal kommune ligg høgt i kostnadsnivå knytt til ressursbruk i grunnskulen samanlikna med samanliknbare kommuner?
3. I kva grad sørger Lærdal kommune for at elevane i kommunen sine grunnskular får eit opplæringstilbod tilpassa elevane sine evner og føresetnadar?
4. Korleis og i kva grad fungerer samarbeidet mellom skulen, skulehelsetenesta og barnevernet knytt til tverrfagleg innsats rundt forebygging av problem med gjennomføring av skulegang?

2.3 Revisjonskriterier

Til problemstillingane stiller vi opp revisjonskriterier. Revisjonskriterier er dei krav og normer som tilstand og/eller praksis i kommunen målast mot. Revisjonskriterier må vere aktuelle, relevante og gyldige for kommunen. Sentrale kjelder til å utlede revisjonskriterier vil vere:

- ✓ Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- ✓ Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova)
- ✓ Lov om barneverntjenester (barnevernloven)
- ✓ Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven)
- ✓ Forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skulehelsetjenesten
- ✓ St. meld. Nr. 16 (2006-2007) ... og ingen sto igjen tidlig innsats for livslang læring
- ✓ St.meld. Nr. 6 (2019-2020) Tett på tidlig innsats og inkluderende felleskap i barnehage, skole og SFO

- ✓ Rundskriv Q-16/2013 Forebyggende innsats for barn og unge
- ✓ Kommunale vedtak og retningslinjer

3. Tilnærming

3.1 Metode

For å svare på problemstillingane vil vi samle inn data ved bruk av følgende teknikkar:

- ✓ Dokumentanalyse
- ✓ Intervju
- ✓ Statistikk

Vi vil innhente og gjennomgå dokumentasjon frå kommunen som kan gi informasjon om problemstillingane. For å bevare problemstillingane vil det vere nødvendig å avklare nærmare i dialog med kommunen kva dokumentasjon som er relevant for undersøkinga. Vi vil blant anna hente inn kommunen sine planverk, strategiar, rutinar og system for tverrfagleg innsats og tilpassa opplæring. Vidare vil vi hente inn dokumentasjon knytt til bruk av spesialundervisning og ressursbruk i skulen.

Vi vil gjennomføre intervju med relevante respondentar. Føremålet med intervju er å få utfyllande informasjon og forklaringar til dokumentasjonen. Relevante respondentar vil vere rådgjevar kultur og oppvekst, einingsleiarar ved Lærdalsøyri skule og Borgund oppvekstsenter og leiarar for skulehelsetenesta og barnevernet. Andre relevante respondentar kan også bli intervjuet. Val av respondentar til intervju vil bli avtalt nærmare med kommunen.

Ved gjennomføring av intervju utarbeidast det intervjumal. Frå kvart intervju skriver vi referat som vi sender til kvar enkelt respondent til verifisering (gjennomlesing og eventuell korrigerings). Svar frå respondentar analyserast og samstillast deretter med dokumentasjonen elles.

Vi vil samle inn statistikk fra KOSTRA og Kommunebarometeret om bruk av spesialundervisning og ressursbruk i skulen.

Det vil bli utarbeidd ein skriftlig sluttrapport som gjør greie for undersøkinga, funn og tilrådingar. Utkast til rapport vil sendast på høring til relevante aktørar før det utarbeidast ein endelig sluttrapport. Sluttrapportering til kontrollutvalet vil skje ved framstilling av en revisjonsrapport. Det vil være ein rød tråd gjennom rapporten, og rapporten vil være kvalitetssikra og prøvbar.

3.2 Aktivitets- og framdriftsplan

Vi vil nytte 185 timer på oppdraget, fordelt på hovedaktivitetane planlegging, gjennomføring og rapportering. Figuren under viser forslag til aktivitets- og framdriftsplan:

	Mars				April				Mai				Juni				Juli				August				September				Oktober				November								
Faser og aktiviteter	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	
1 Forberede																																									
Forundersøkelse																																									
Etablere prosjektplan																																									
Godkjenning prosjektplan																																									
2 Starte opp																																									
Sende oppstartsbrev																																									
Oppstartsmøte																																									
Revisjonskriterier																																									
Dokumentliste																																									
Intervjuplan																																									
3 Gjennomføre																																									
Dokumentanalyse																																									
Intervjuguide																																									
Intervjuer																																									
Analyse																																									
Kvalitetssikring																																									
Rapportutkast																																									
4 Rapport																																									
Ferdigstille rapportutkast																																									
Høring rapportutkast																																									
Oversending av rapport																																									
Presentasjon KU																																									

Forvaltningsrevisjonen vil starte opp i mai, etter vedtak i kontrollutvalet. Gjennomføring av forvaltningsrevisjonen vil vere i juni-september. Vi vil levere rapporten til kontrollutvalsmøtet i november 2022.

4. Prosjektteam og honorar

4.1 Prosjektteam

KPMG sitt team i forvaltningsrevisjonen består av følgende:

- ✓ Oppdragsansvarlig partner Harald Sylta
- ✓ Prosjektleder Magnus Heggen
- ✓ Prosjektmedarbeidar Sindre Dueland
- ✓ Prosjektmedarbeidar Tommy Knutsen

4.2 Honorar

I samsvar med avtale.

Kontakt oss

Harald Sylta

Partner

T +47 40 63 96 66

E Harald.Sylta@kpmg.no

Magnus Heggen

Senior Associate

T +47 900 24 960

E magnus.heggen@kpmg.no

kpmg.no

© 2022 KPMG AS, a Norwegian limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. All rights reserved.

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavour to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.